LUBELSKIE SAMORZĄDOWE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

Legenda nad Bystrzycą – Lubelszczyzna w opowieściach o początkach Polski

EduTrend Tygodnia. Zainspirowani Lubelszczyzną (nr 63)

Legendy od wieków pomagały ludziom zrozumieć świat, wyjaśniać pochodzenie miejsc, rodów i państw oraz budować wspólną tożsamość. Zanim powstały kroniki i zapisy historyczne, opowieści przekazywane ustnie były pierwszym „językiem historii". Tak właśnie rodziły się legendarne początki Polski – opowieści o Lechu, Czechu i Rusie, o gniazdach, znakach, odwadze i wyborze miejsca na dom. **Lubelszczyzna**, położona na styku kultur, szlaków i tradycji, doskonale wpisuje się w ten mitotwórczy pejzaż. To region, w którym przez wieki splatały się wpływy Wschodu i Zachodu, a pogranicze było źródłem historii, legend i symboli.

Scenariusz lekcji inspirowany materiałem „Legendarne początki Polski" ze Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej zaprasza uczniów do odkrywania legend nie tylko jako dawnych opowieści, lecz także jako żywych narracji, które można osadzić w przestrzeni własnego regionu – **Lubelszczyzny**.

LUBELSKIE SAMORZĄDOWE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
DOMINIKAŃSKA 5 • 20-111 LUBLIN • TEL. 81 534 48 44 • LUBLIN@LSCDN.PL • WWW.LSCDN.PL

Dlaczego warto?

Realizacja scenariusza w wersji regionalnej:

- rozwija **tożsamość lokalną i narodową**, pokazując, że wielkie opowieści o początkach państwa mogą być interpretowane z perspektywy „małej ojczyzny";
- uczy **rozumienia legend jako tekstów kultury**, a nie jedynie baśniowych historii;
- łączy edukację polonistyczną, historyczną i regionalną;
- wzmacnia wyobraźnię, narrację i umiejętność symbolicznego myślenia;
- pokazuje Lubelszczyznę jako **miejsce dialogu kultur i tradycji**, obecne także w opowieściach o początkach Polski.

Elementy lokalnej tożsamości i tradycji

Lekcję można wzbogacić o odniesienia do **lubelskiej przestrzeni kulturowej i symbolicznej**:

- rozmowę o **pograniczu kulturowym Lubelszczyzny** jako miejscu spotkania różnych tradycji – podobnie jak w legendzie o Lechu, Czechu i Rusie;
- analizę **lubelskich legend** (np. o Czarciej Łapie, Kamieniu nieszczęścia, powstaniu nazwy miasta), jako lokalnych odpowiedników legend o powstaniu Polski;
- poszukiwanie „symbolicznych znaków" regionu: rzeki **Bystrzycy**, wzgórz Lublina, bram i murów Starego Miasta;
- dyskusję o tym, **jak współczesne miasta budują swoje legendy** i narracje tożsamościowe.

Współpraca z lokalną społecznością

- zaproszenie Przewodnika Inspiracji na spotkanie w przestrzeni miasta;
- rodzinne zbieranie lokalnych opowieści i legend;
- wizyta w **Avatarach Miasta** - poznanie Legendy Lublina w nowoczesnej wersji.

Lokalny akcent medialny – promocja wydarzenia

Uczniowie mogą przygotować:

- gazetkę lub e-publikację **„Legendy nad Bystrzycą"**;
- galerię prac pt. **„Lubelszczyzna – miejsce początku"**;
- krótkie formy audio lub wideo z czytaniem własnych legend;

Proponowane hashtagi: **#LegendaNadBystrzycą #LubelskieOpowieści #PoczątkiPolski #LubelszczyznaOpowiada #LublinMiastoInspiracji**

Struktura zajęć

1. Faza przygotowawcza:
Rozmowa wprowadzająca: Czym jest legenda? Dlaczego ludzie tworzyli opowieści o początkach państwa? Nauczyciel prezentuje fragmenty materiału **„Legendarne początki Polski"** (komiks, tekst) z ZPE, a uczniowie analizują symbole: znak, miejsce, wybór, wspólnota.

2. Faza realizacyjna:

- praca w grupach: tworzenie **„Lubelskiej wersji legendy o początkach"** – osadzonej nad Bystrzycą;
- projektowanie mapy legend: „Gdzie na **Lubelszczyźnie** mogłaby zacząć się opowieść?";
- łączenie motywów ogólnopolskich (gniazdo, znak, wybór) z lokalną przestrzenią (bramy **Lublina**, rzeka, wzgórza);
- tworzenie komiksu, ilustracji lub krótkiego tekstu narracyjnego.

3. Faza podsumowująca:
Prezentacja prac i rozmowa: Jak legendy pomagają budować więź z miejscem? Czy **Lubelszczyzna** może mieć własną „legendę początku"?

Link do oryginalnego scenariusza na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej

Lekcja pokazuje, że wielkie opowieści o początkach Polski mogą zaczynać się blisko – w miejscu, które uczniowie znają, lubią i nazywają swoim domem. Dzięki pracy z legendą uczą się oni patrzeć na **Lubelszczyznę** jako przestrzeń znaczeń, historii i wspólnej pamięci.

Serdecznie zapraszam
Marlena Wojnar
Doradca metodyczny ds. języka polskiego w LSCDN